

[Arbejdsministeren.]

Spørgsmålet er nu, om de oplysninger om skifteholdsarbejdets sundhedsmæssige, sociale og andre konsekvenser, som er indeholdt i socialforskningsinstitutets undersøgelse, bør medføre en ændring i dette standpunkt. Direktoratet for arbejdstilsynet har taget spørgsmålet om de eventuelle konsekvenser af undersøgelsen op til overvejelse og har bl. a. bedt arbejdsrådet om på den foreliggende baggrund at udtale sig om skifteholdsarbejde set i relation til arbejderbeskyttelseslovgivningen. Arbejdsrådet er som bekendt rådgivende over for arbejdsministeriet og direktoratet for arbejdstilsynet i spørgsmål vedrørende arbejderbeskyttelseslovgivningen, og der er lang og god tradition for, at udformningen af arbejderbeskyttelseslovgivningen sker under vidtgående hensyntagen til de i rådet repræsenterede arbejdsmarkedsparters egen vurdering. Arbejdsrådet har endnu ikke færdigbehandlet spørgsmålet om betimeligheden af at drage lovgivningsmæssige konsekvenser af døgn-driftsundersøgelsen. Vi bør efter min opfattelse afvente arbejdsrådets indstilling, som ikke er umiddelbart forestående, må jeg dog tilføje, før vi har grundlag for at tage stilling.

Hvad angår spørgsmålet om særligt forlænget ferie for visse kategorier af løntagere, herunder unge under 18 år, skal jeg bemærke følgende: Spørgsmålet om feriens længde har i de senere år været drøftet gentagne gange her i folketinget. Under den forhandling, der fandt sted i maj 1969, pegede hr. Kjær Rasmussen på muligheden for at indføre variabel ferielængde ud fra den betragtning, at der er nogle, der har hårdere brug for en længere ferie end andre. Tanken fandt, så vidt jeg erindrer, ikke tilslutning fra anden side, og jeg er heller ikke selv tilhænger af den. Den rigtige holdning over for arbejde, der rummer risiko og sundhedsfare, må være, så vidt det overhovedet er muligt, at fjerne faremomenterne.

Jeg har tidligere her i tinget indtaget det standpunkt, at spørgsmålet om feriens længde er et forhandlingsspørgsmål mellem arbejdsmarkedets parter. Det er også mit standpunkt i den sammenhæng, hvori repræsentanter for VS rejser spørgsmålet i denne omgang.

Sammenfattende skal jeg herefter udtale,

at jeg ikke kan anbefale de af repræsentanter for VS stillede forslag.

Erling Dinesen: Det første VS-forslag tager, som arbejdsministeren lige har redegjort for det, sigte på at forbyde arbejde i treholdsskift, og motiveringen herfor er, at der er en vis sundhedsfare forbundet med især natarbejde. Det er utvivlsomt rigtigt, at forholdene ligger sådan, men nu er det desværre sådan, at det ikke kan undgås på alle områder, og det er forslagsstillerne også selv opmærksom på. Jeg vil gerne for mit eget vedkommende sige, at jeg for så vidt gerne så ønsket opfyldt, men det forekommer mig så temmelig urealistisk. Problemet forhandles i øjeblikket i arbejdsrådet, men som bekendt er der også under de aktuelle overenskomstforhandlinger formuleret et krav fra LOs side med henblik på en nedsettelse af arbejdstiden på andet og tredje skift. LOs indstilling er, at man gennem arbejdstidsnedsættelse også ud over den nu krævede bør imødegå de uheldige virkninger af skiftearbejde.

Når dette er sagt, må det nok erkendes, at en fuldstændig undgåelse af et tredje skift i praksis ikke lader sig gennemføre, bl. a. fordi en lang række industrier vil have særdeles vanskeligt ved at stoppe produktionen; det gælder f. eks. cementfabrikker og svovlsyrefabrikker og mange andre virksomheder og brancheområder. Vi må vel tillige erkende, at produktionsapparatet på visse områder er så dyrt, at det er nødvendigt at udnytte det hele døgnet, såfremt vi overhovedet skal gøre os håb om at konkurrere på lige fod med tilsvarende virksomheder i udlandet. Derfor er det egentlig et spørgsmål, som burde tages op af den internationale arbejdsorganisation i Genève. Jeg er ikke bekendt med, om man har rejst spørgsmålet dér, men det er vel nogenlunde givet, at skal vi løse de problemer, der ligger her, så må de løses ikke bare på nordisk plan, men på internationalt plan.

I erkendelse af, at forholdet nu engang er sådan, må vi altså søge at begrænse hold-driftsarbejdets omfang. Hvor der ikke er mulighed for helt at undgå arbejde i tre skift — og det kan man som allerede nævnt ikke altid undgå — må der træffes særlige foranstaltninger, som jeg imidlertid ikke mener man kan træffe på så generelt plan,